

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Соціально-гуманітарний факультет

Кафедра іноземних мов і методики викладання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**

для здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності

«А4.021 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))»

Навчально-методичне видання

Запоріжжя – 2026 р.

УДК 378.147.091.313:811.111(073)

Рецензенти:

Смелянська В.В. – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов, Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя;

Салюк Б.А. – кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри іноземних мов і методики викладання Бердянського державного педагогічного університету

*Рекомендовано до друку Методичною
радою соціально-гуманітарного
факультету*

*Бердянського державного педагогічного університету
(протокол №2 від 11 вересня 2026 р.)*

Методичні рекомендації до підготовки та захисту кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти спеціальності «А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська)): *навчально-методичне видання* / уклад.: Дуброва О.В., Школа І.В. Запоріжжя: БДПУ, 2026, 38 с.

Навчально-методичне видання містить загальні вимоги до підготовки, оформлення, подання і захисту кваліфікаційних робіт здобувачами другого (магістерського) рівнів вищої освіти А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська)) соціально-гуманітарного факультету Бердянського державного педагогічного університету. Наведено методичні рекомендації про організацію виконання, структуру і зміст, порядок оформлення основних елементів тексту, процедуру захисту та критерії оцінювання кваліфікаційних робіт відповідно до чинних нормативних освітніх документів.

УДК 378.147.091.313:811.111(073)

© Дуброва О.В., Школа І.В. 2026

© БДПУ, 2026

ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	6
Загальні положення.....	6
Організація виконання робіт.....	7
Вимоги до структури і змісту роботи	9
Технічні вимоги до оформлення роботи.....	12
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	15
Захист кваліфікаційної роботи.....	15
Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи	17
4. ПОРЯДОК ОПРИЛЮДНЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	19
4.1. Оприлюднення до захисту.....	19
4.2. Оприлюднення після захисту.....	19
4.3. Співвідношення двох етапів оприлюднення	20
4. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:	21
5. ДОДАТКИ.....	23
Додаток А. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи.....	23
Додаток Б. Зразок оформлення змісту та основних елементів вступної частини кваліфікаційної роботи	24
Додаток В. Перелік основних елементів вступної частини кваліфікаційної роботи	25
Додаток Г. Зразок оформлення завдання на кваліфікаційну роботу	26
Додаток І. Зразок оформлення списку використаних джерел	28
Додаток Д. Порядок оформлення анотації роботи	30
Додаток Ж. Зразок оформлення подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи.....	31
Додаток З. Орієнтовний перелік тем кваліфікаційної робіт.....	33

1. Вступ

Навчально-методичне видання містить загальні вимоги до підготовки, оформлення, подання, оприлюднення і захисту кваліфікаційних робіт здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «А4.021 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))» соціально-гуманітарного факультету Бердянського державного педагогічного університету.

Підготовка й захист кваліфікаційних робіт здійснюється відповідно до таких документів (повні тексти положень БДПУ розміщені за посиланням: <https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/>):

Документ	Ухвалення / реквізити	Де знайти
Закон України «Про освіту»	05.09.2017 № 2145-VIII	http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19
Закон України «Про вищу освіту»	01.07.2014 № 1556-VII	http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»	26.11.2015 № 848-VIII	http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19
Закон України «Про академічну доброчесність»	18.12.2025 № 4742-IX, чинний з 31.07.2026	http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20
Положення про організацію освітнього процесу в БДПУ	Наказ №29 від 31.08.2026; рішення вченої ради БДПУ від 24.08.2026 №1/2.2	https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-v-bdpu-1.pdf
Положення про академічну доброчесність та систему запобігання академічному плагиату в БДПУ	Наказ №29 від 31.08.2026; рішення вченої ради університету від 24.08.2026 №1/2.3	https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-akademichnu-dobrochesnist-ta-systemu-zapobigannya-akademichnogo-plagiatu-v-bdpu.pdf
Положення про кваліфікаційну роботу здобувачів вищої освіти БДПУ	Рішення вченої ради БДПУ від 10.09.2026 №3/2.3	https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-kvalifikacijnu-robotu-zdobuvachiv-vyshhoji-osvity-bdpu-1.pdf
Положення про комітет з етики наукових досліджень БДПУ	Наказ ректора №8 від 19.02.2024; рішення вченої ради БДПУ від 30.01.2024 №11	http://bdpu.org.ua/normatyvna-bazahttps://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-komitet-z-etyky-naukovyh-doslidzhen-berdyanskogo-derzhavnogo-pedagogichnogo-universytetu.pdf-bdpu/
Політика БДПУ щодо використання ШІ в дослідженнях	Наказ №39 від 18.09.2025; рішення Вченої ради БДПУ	https://cutt.ly/mycRzWP7

	від 11.09.2025 №2/2.2	
Політика використання штучного інтелекту в освітньому процесі БДПУ	Наказ №39 від 18.09.2025; рішення Вченої ради БДПУ від 11.09.2025 №2/2.2	https://cutt.ly/2ycRz3SK

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні положення

Модернізація сучасної вищої педагогічної освіти України в контексті європейських вимог передбачає підготовку кваліфікованого конкурентоздатного вчителя з високим рівнем професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності, який уміє ефективно діяти і досягати загальноосвітніх цілей, пов'язаних з формуванням особистості та життєвої компетентності своїх учнів. Успішне виконання майбутніми педагогами нормативно затверджених освітніх завдань багато в чому залежить від належної організації системи їх фахової підготовки, що сприятиме особистісному і професійному зростанню, забезпечуватиме нову якість пізнання, мислення, нову якість освіченості особистості. Важливу роль у цьому контексті відіграє науково-дослідна робота здобувачів, що традиційно передбачає підготовку кваліфікаційних робіт – невід'ємних складових навчальних планів та освітньо-професійних програм системи їх фахової підготовки.

Випускна кваліфікаційна робота (ВКР) – обов'язковий компонент підготовки та підсумкової атестації здобувача за відповідною освітньо-професійною програмою, що дозволяє виявити відповідність набутих ним фахових компетентностей державним нормативним вимогам. Кваліфікаційна робота виконується здобувачами вищої освіти самостійно на завершальному етапі навчання в університеті, за своїм статусом прирівнюється до державного фахового іспиту і свідчить про повне виконання ними навчального плану підготовки за відповідною спеціальністю.

Кваліфікаційна робота повинна бути виконана на основі ґрунтовного дослідження одного з актуальних професійно орієнтованих завдань, що має теоретичне і практичне значення у галузі навчання іноземних мов та літератури. За структурою і змістом ВКР дає підстави для оцінки рівня фундаментальної та професійної підготовки здобувача, його соціально-педагогічної зрілості як викладача і дослідника.

Керівником кваліфікаційної роботи може бути досвідчений викладач кафедри з науковим ступенем і вченим званням. Загальне керівництво з боку викладача носить переважно консультативно-рекомендаційний характер: він має не лише контролювати процес написання роботи, але й навчати здобувача основам дослідницької діяльності, стимулювати і підтримувати його ініціативу, самостійність і творчий підхід у вирішенні актуальної проблеми професійного спрямування.

Кваліфікаційна робота зорієнтована на:

- розширення та поглиблення теоретичних знань здобувачів з лінгвістики, літературознавства, методики викладання іноземних мов, а також набуття ними практичних умінь і навичок їх ефективного застосування у розв'язанні актуальних наукових, науково-методичних та інших професійно орієнтованих завдань;
- формування і розвиток у здобувачів умінь і навичок раціональної організації та проведення самостійної науково-дослідної роботи, оволодіння ними

методологією пізнання і методами наукових досліджень у галузі філології та методики навчання іноземних мов;

- розвиток дослідницьких і творчих здібностей здобувачів;
- подальше удосконалення навичок самостійної роботи здобувачів з різними джерелами інформації, їх критичного аналізу, оцінки та використання;
- формування у здобувачів умінь і навичок щодо систематизації, узагальнення, оформлення і прилюдного захисту результатів дослідження з дотриманням принципів академічної доброчесності та чинних вимог;
- розвиток навичок написання наукових публікацій (тез або статей) з теми кваліфікаційної роботи.

Тема кваліфікаційної роботи має бути лаконічною, чітко визначати рамки наукового дослідження, відображати основну мету та відповідати її змісту. Назва роботи не може містити скорочення слів та аббревіатури; слід також уникати таких фраз, як «Вивчення процесу...», «Дослідження шляхів...», «Деякі питання...», «Розробка і дослідження...», «До питання...» і т. ін.

Приклади типових назв кваліфікаційних робіт для спеціальності «А4.021 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))»:

- «Формування лексичної компетентності учнів старшої школи засобами автентичних матеріалів»
- «Використання технології «перевернутого класу» у навчанні англійської мови в старших класах закладів загальної середньої освіти»
- «Методика навчання академічного письма англійською мовою старшокласників профільної школи»
- «Розвиток комунікативної компетентності учнів засобами проектної діяльності на уроках англійської мови в старших класах ЗЗСО»
- «Інтерактивні методи навчання англійської мови як засіб підвищення мотивації учнів старшої школи»
- «Формування соціокультурної компетентності учнів у процесі вивчення англомовної літератури» (див. Орієнтовний перелік тем кваліфікаційних робіт Додаток 3.)

Підготовка кваліфікаційної роботи тривала в часі і відбувається щонайменше протягом одного навчального року. На основі системного опрацювання і критичного аналізу наукових і навчально-методичних джерел, результатів проведених емпіричних досліджень виконавець кваліфікаційної роботи має відобразити свою позицію і власне бачення шляхів розв'язання проблеми дослідження.

Організація виконання робіт

Процес підготовки кваліфікаційних робіт включає послідовне проходження таких етапів: обрання теми і наукового керівника, складання плану роботи, виконання теоретичного та емпіричного етапів дослідження, оформлення тексту згідно вимог, підготовка необхідних документів до захисту. Успішне виконання здобувачами кваліфікаційних робіт багато в чому залежить від належної організації освітнього процесу.

Основні організаційні аспекти виконання робіт:

- Кваліфікаційні роботи виконують згідно з навчальним планом підготовки здобувачів відповідного рівня вищої освіти на одну з актуальних тем

професійного спрямування. З урахуванням індивідуальних нахилів і пізнавальних інтересів здобувачі самостійно обирають певну тему серед пропонованих кафедрою або пропонують свою з обґрунтуванням доцільності її розробки та погодженням з науковим керівником.

- Тематика кваліфікаційних робіт повинна відповідати завданням спеціальності і тісно пов'язуватися з практичними потребами викладання англійської мови та зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти. Під час вибору теми враховують наявність власних напрацювань здобувача за обраною проблемою, можливість отримання відповідного практичного матеріалу.

- Теми кваліфікаційних робіт та прізвища наукових керівників затверджують на засіданні кафедри і вченої ради факультету не пізніше жовтня-місяця поточного навчального року.

- Керівництво роботами здійснюють найбільш кваліфіковані науково-педагогічні працівники кафедри з науковим ступенем.

- Роботи виконуються згідно плану, узгодженого з науковим керівником. Для підготовки ВКР науковий керівник видає здобувачам завдання встановленого зразка (Додаток В) із зазначенням терміну завершення роботи.

- Здобувачі та їх наукові керівники періодично звітують про стан виконання дослідження на засіданні кафедри. За систематичного невиконання плану здобувач може бути відсторонений від виконання кваліфікаційної роботи і складання атестаційного кваліфікаційного іспиту за фахом підготовки.

- Орієнтовно за місяць до захисту кваліфікаційних робіт проводять попередній захист (його дату оголошують завчасно). На передзахисті здобувач повинен представити чорновий варіант роботи та в усному повідомленні коротко звітуватися про стан виконання дослідження.

- Оформлений згідно вимог остаточний варіант робіт повинен бути поданий на кафедру не пізніше ніж за місяць до дня захисту. Робота має бути перевірена науковим керівником, пройти перевірку на плагіат до її подання на кафедру і рецензенту. Після рецензування жодні виправлення в роботі не допускаються.

- До кінцевого варіанту кваліфікаційної роботи безпосередньо перед захистом обов'язково додаються: завдання на ВКР, подання голові державної екзаменаційної комісії, анотація, відгук наукового керівника та рецензія.

- Захист кваліфікаційної робіт проводять публічно перед екзаменаційною комісією у складі науково-педагогічних працівників кафедри, представників працедавців або провідних фахівців за профілем підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

- Результати захисту робіт оцінюють за університетською стобальною шкалою ECTS. Оцінку виставляють у відомість, залікову книжку та індивідуальний навчальний план.

Наукові керівники і консультанти випускної кваліфікаційної роботи

- Наукових керівників кваліфікаційних робіт призначають з числа професорів і доцентів випускової кафедри.

- За одним керівником може одночасно закріплюватися не більше п'яти робіт здобувачів другого рівня вищої освіти.

- Наукові керівники мають обговорити зі здобувачем мету, завдання, методи дослідження, орієнтовний зміст, структуру і загальний план виконання роботи; запропонувати перелік інформаційних джерел, надати рекомендації щодо порядку її оформлення та захисту; визначити час, форми та методи проведення консультацій.

- Керівник контролює хід виконання робіт на всіх її етапах, у тому числі й під час проходження здобувачем виробничої (педагогічної) практики. За умови значного відставання від плану-графіку, а також виникнення утруднень у ході підготовки здобувачем ВКР керівник має довести до відома (у письмовому вигляді) завідувача випускової кафедри і деканат.

- По закінченню здобувачем роботи керівник має підготувати відгук.

- Науковий керівник та консультанти повинні допомагати здобувачу у визначенні найбільш ефективних рішень досліджуваної проблеми, всебічно стимулювати і підтримувати їх ініціативу, самостійність і творчий підхід у виконанні завдань ВКР.

Вимоги до структури і змісту роботи

Загальний обсяг кваліфікаційної роботи: 60-80 сторінок (без урахування списку літературних джерел і додатків).

Кваліфікаційну роботу умовно поділяють на вступну, основну і додаткову частини, які повинні містити у вказаній послідовності такі структурні елементи:

- титульна сторінка (зразок оформлення див. Додаток Г);
- зміст (зразок оформлення див. Додаток Д);
- перелік умовних скорочень (за необхідністю);
- вступ (з наявністю необхідних елементів);
- основна частина (складається з 2-3 розділів);
- висновків до розділів;
- висновки;
- список використаних джерел (зразок оформлення див. Додаток Ж);
- додатки (за необхідністю).

Вимоги до змісту структурних елементів вступної частини роботи

Вступ повинен вводити в коло досліджуваних проблем, визначати мету і характер майбутньої роботи. Відповідний текст має бути лаконічним, відрізнятися логічною стрункістю і займати за обсягом не більше 4-х сторінок комп'ютерного набору.

У «Вступі» обґрунтовують актуальність теми; визначають об'єкт, предмет, мету, основні завдання і методи дослідження; теоретичне і практичне значення одержаних результатів; вказують (за наявності) апробацію результатів та публікації автора; описують структуру роботи.

Зміст і розшифровка окремих компонентів вступу:

- **Актуальність теми.** Шляхом систематизації та критичного аналізу літературних джерел визначають ступінь дослідження проблеми (наукової задачі), обґрунтовують актуальність теми і практичну доцільність наукового пошуку в контексті сучасної методики викладання іноземних мов. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання. Актуальність може мотивуватися новизною теми, потребою застосування новітніх підходів і методик викладання англійської мови,

специфікою викладання в різних освітніх установах чи новими завданнями, що постають у зв'язку з модернізацією освітньої галузі, впровадженням Нової української школи тощо.

- **Об'єкт і предмет дослідження.** Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового пізнання співвідносяться між собою як загальне і часткове. Об'єктом найчастіше виступає обраний для вивчення процес або явище (наприклад, процес формування іншомовної комунікативної компетентності). Предмет дослідження міститься в межах об'єкта, вказуючи на певний аспект його розгляду, спосіб вивчення, нові відношення, властивості, функції (наприклад, методи і прийоми формування лексичної компетентності старшокласників).

- Мета дослідження лаконічно визначає загальний орієнтир наукового пошуку автора, пов'язаний з одержанням нових знань про предмет та їх експериментальну апробацію. Мету треба чітко відрізняти від завдань. Не слід формулювати текст у формі «Дослідження...», «Вивчення...», оскільки ці слова вказують не на саму мету, а на засіб її досягнення.

- Завдання дослідження. Виходячи з мети, об'єкта і предмета дослідження визначають основні завдання (3-5), вирішення яких забезпечуватиме досягнення поставленої мети. Завдання – це програма дослідження, яка відображає логіку наукового пошуку автора роботи.

Приклад послідовності завдань:

- Вивчення та аналіз психолого-педагогічної, лінгвістичної і навчально-методичної літератури з метою з'ясування ступеня розробленості досліджуваної проблеми та висвітлення понятійного апарату дослідження.

- Поглиблене експериментальне вивчення шляхів практичного вирішення досліджуваної проблеми: виявлення типового стану, важливих досягнень і недоліків, основних здобутків передового педагогічного досвіду.

- Обґрунтування та розробка системи заходів, необхідних умов, навчально-методичних матеріалів для розв'язання поставленої мети.

- Експериментальна перевірка ефективності й результативності запропонованої системи методичних заходів і розробок.

Методи дослідження

Методи дослідження обирають відповідно до поставленої мети та основних завдань роботи і перераховують коротко і змістовно, визначаючи, що саме досліджувалось певним методом. Для зручності методи дослідження поділяють на дві групи:

Теоретичні методи:

- аналіз і синтез наукової, методичної та навчальної літератури з методики викладання англійської мови, лінгводидактики, педагогіки та психології з метою визначення теоретичних засад дослідження;

- порівняння і узагальнення літературних джерел, державних освітніх стандартів, навчальних програм з іноземних мов для з'ясування стану дослідження проблеми та уточнення понятійного апарату;

- систематизація теоретичного матеріалу для обґрунтування вихідних положень дослідження;

- класифікація методів, прийомів, форм організації навчання англійської мови;

- моделювання освітнього процесу, системи вправ, методичних підходів до навчання видів мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письма);
- конкретизація теоретичних положень для розробки практичних рекомендацій;
- контент-аналіз підручників, навчально-методичних комплексів з англійської мови для визначення їх відповідності сучасним вимогам.

Емпіричні методи:

- педагогічне спостереження за освітнім процесом на уроках англійської мови з метою виявлення особливостей організації навчання та типових труднощів учнів;
- анкетування вчителів англійської мови та учнів для з'ясування стану проблеми, визначення рівня мотивації, виявлення труднощів у формуванні мовленнєвих умінь;
- тестування учнів для діагностики рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності, окремих видів мовленнєвої діяльності;
- бесіди з вчителями-практиками та учнями для виявлення актуальних проблем навчання англійської мови;
- експертне оцінювання розроблених навчально-методичних матеріалів фахівцями-практиками;
- аналіз продуктів навчальної діяльності учнів (письмових робіт, проєктів, презентацій) для визначення ефективності запропонованих методичних підходів;
- педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний етапи) для перевірки ефективності розробленої методики навчання;
- методи математичної статистики (кількісний і якісний аналіз даних) для обробки та інтерпретації результатів дослідження.
- Теоретичне і практичне значення одержаних результатів дослідження. Подають (за наявності) коротку анотацію нових теоретичних положень, запропонованих здобувачем особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни. Наводять відомості про практичне застосування одержаних автором результатів або певні рекомендації щодо їх ефективного використання в сучасній освітній практиці.
- Апробація результатів роботи (обов'язкова публікація тез). Наводять перелік тез, статей, наукових конференцій, семінарів, творчих конкурсів фахового спрямування, на яких автором оприлюднено результати проведених досліджень.
- Публікації (обов'язкова публікація тез). Наводять перелік статей у наукових журналах, тез доповідей у збірниках наукових конференцій, в яких автором опубліковано результати проведеної роботи.
- Структура роботи. Оформлюється за таким прикладом: «Робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (40 позицій). Загальний обсяг роботи – 75 с., з яких 68 с. – основна частина. Робота містить 4 рисунки і 3 таблиці. Додатки наведено на 5 сторінках».

Вимоги до змісту структурних елементів основної і додаткової частин роботи

Основну частину кваліфікаційної роботи найчастіше поділяють на теоретичні та практичні розділи, які в свою чергу поділяють на підрозділи.

Теоретична частина роботи повинна включати аналіз самостійно опрацьованої автором наукової, лінгвістичної, літературознавчої і навчально-методичної літератури відповідно до завдань дослідження, з'ясування сутності ключових понять, дискусійних питань і суперечностей за проблемою дослідження в сучасних освітніх умовах, а також певні авторські узагальнення і висновки з обґрунтуванням вибору напрямку та особливостей подальших практичних досліджень. Огляд літературних джерел має складати не більше 20-25% від загального об'єму роботи.

У практичній частині роботи подають опис методів і сутності виконаного дослідницького завдання (експерименту, власних методичних розробок, використання інноваційних технологій навчання, розробки дидактичних матеріалів тощо), аналізують та узагальнюють його результати, формують основні рекомендації.

Кожний розділ кваліфікаційної роботи має містити мінімум три підрозділи і завершуватися висновками із стислими узагальненнями змісту проведеної роботи. Структурні частини основного тексту роботи повинні бути близькими за об'ємом.

У «Висновках» акцентують увагу на найвагоміших здобутках дослідження відповідно до поставлених завдань, узагальнюють його основні результати. Загальні висновки не повинні бути дослівним відтворенням висновків окремих розділів. Формулювання висновків від першої особи в однині є недоцільним, слід користуватися науковим стилем викладення інформації.

Список використаних джерел має містити в алфавітному порядку перелік використаної автором у ході дослідження сучасної вітчизняної та зарубіжної літератури, а також посилань на Інтернет-ресурси. Кількість джерел – не менше 40, з яких 50% – видання за останні десять років. Посилання у тексті роботи на відповідні джерела дають змогу відшукати документи, перевірити достовірність і точність наведеної автором інформації.

У «Додатках» (за необхідністю) подають переважно графічні та ілюстративні матеріали, анкети, тести, зразки дидактичних матеріалів, плани-конспекти уроків, статистичні дані тощо, що доповнюють і конкретизують основний матеріал роботи. Додатки розміщують після основної частини роботи. Анотацію подають на окремому аркуші за зразком (див. Додаток 3), при цьому у загальну нумерацію сторінок роботи її не включають. Анотацію кваліфікаційної роботи готують для подальшого внесення відповідної інформації до Інституційного репозитарію БДПУ.

До кінцевого варіанту кваліфікаційної роботи обов'язково додають завдання на ВКР, відгук наукового керівника та зовнішню рецензію.

Технічні вимоги до оформлення роботи

Загальні вимоги до оформлення тексту

Кваліфікаційну роботу подають у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою у друкованому вигляді в твердому переплетенні або з прозорими обкладинками, зшити пружиною. Текст роботи друкують з одного

боку сторінки чорною фарбою на білому аркуші паперу формату А4 (210х297 мм); при цьому допускають використання кольорового друку на рисунках (фото).

Вимоги до оформлення тексту:

- Редактор MS Word (усі поля 2 см); гарнітура: Times New Roman, розмір кегля 14; міжрядковий інтервал – 1,5; абзацний відступ – 1 см.
- Нумерацію сторінок позначають у правому верхньому куті, починаючи з номеру 3, оскільки титульна сторінка вважається першою, зміст роботи – другою.
- Текст набирають без переносів за шириною сторінки. Напівжирний шрифт і підкреслення застосовують для виділення важливих елементів тексту, цитати найчастіше виділяють курсивом. При наборі тексту необхідно використовувати прямі парні лапки («...») та розрізняти символи дефісу (-) і тире (—).
- Усі ілюстрації в тексті (фотографії, графіки, схеми, діаграми тощо) іменують рисунками і наводять безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше або на наступній сторінці. Усі вони мають бути згруповані як один об'єкт з відповідною нумерацією і назвою. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу. Назви ілюстрацій наводять безпосередньо під ними і вирівнюють за шириною тексту. На всі ілюстрації кваліфікаційної роботи повинні бути посилання в тексті.
- Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. Текст «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу) набирають курсивом і вирівнюють праворуч, саму назву наводять нижче з великої літери і вирівнюють по центру. На всі таблиці кваліфікаційної роботи повинні бути посилання в тексті.
- Внутрішньо-текстове посилання на джерела подається згідно списку використаних джерел кваліфікаційної роботи з використанням у тексті квадратних дужок (наприклад, [1, 2, 5-9, 12]). Можна також посилатися на окремі розділи, таблиці, ілюстрації чи сторінки того чи іншого джерела (наприклад: [3, розділ 4], [5, рис. 6], [7, табл. 4.1]). Цитування доцільно подавати курсивом у лапках, точно відтворюючи авторський текст з обов'язковим відповідним посиланням (наприклад, [2, с.10]).
- Посилання на окремі складові кваліфікаційної роботи проводять за такою формою: «див. 2.3», «див. рис. 1.2», «див. табл. 2.1», «у рівняннях (1.3)-(1.7)», «див. Додаток А».
- Викладання тексту роботи слід проводити у безособовій формі, дотримуючись наукового стилю викладення інформації.

Оформлення заголовків основних структурних частин роботи

Заголовки «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» і «ДОДАТКИ» друкують великими напівжирними літерами з вирівнюванням по центру без крапки в кінці та підкреслювання. Структурні елементи роботи не нумерують і розміщують з нової сторінки.

Заголовки підрозділів (пунктів, підпунктів) друкують маленькими напівжирними літерами (крім першої великої) з вирівнюванням по центру без крапки в кінці. Перенесення слів у заголовку розділу (підрозділу і т.д.) не

допускають. Між заголовком структурної частини та основним текстом залишають один пустий рядок.

Оформлення змісту роботи

У змісті повинні бути перелічені назви всіх структурних частин роботи (вступ, розділи, підрозділи, пункти і т.д.) з обов'язково вказаними праворуч номерами відповідних сторінок. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи наведено у Додатку Д.

Оформлення переліку умовних скорочень

Усі прийняті у кваліфікаційній роботі малопоширені умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни пояснюють у переліку, який вміщують безпосередньо після «Змісту», починаючи з нової сторінки. Перелік повинен розташовуватись стовпцем: ліворуч за абеткою наводять умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни, праворуч – їх детальну розшифровку.

Оформлення вступної частини роботи

Зміст усіх складових вступної частини роботи (об'єкт, предмет, мета, основні завдання та ін.) друкують маленькими літерами (крім першої великої) напівжирним шрифтом з нового рядка після двокрапки.

Оформлення заголовків розділів і підрозділів роботи

Розділи, підрозділи, пункти, підпункти роботи нумерують арабськими цифрами. Номер розділу вказують після слова «РОЗДІЛ»; після номеру ставлять крапку, пробіл і наводять великими літерами назву розділу напівжирним шрифтом з вирівнюванням тексту за шириною.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку, наприклад: «2.3» (третій підрозділ другого розділу).

Оформлення списку використаних джерел

Бібліографічний опис опрацьованих автором джерел складають в алфавітному порядку відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи (див. Додаток Ж). На всі літературні джерела кваліфікаційної роботи повинні бути посилання в тексті.

Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних сторінках після списку використаних джерел (кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки і мати спільну з рештою тексту наскрізну нумерацію сторінок). Додатки розміщують у порядку появи посилань на них у тексті роботи. У першому рядку сторінки зверху симетрично друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ», стрічкою нижче малими літерами з першої великої друкують текст «Додаток А. Назва», які вирівнюють за шириною тексту. Додатки позначають послідовно українською абеткою, за винятком літер Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Захист кваліфікаційної роботи

Оформлений згідно чинних вимог робочий варіант кваліфікаційної роботи подають на перевірку науковому керівнику з метою уточнення змісту її основних структурних елементів, після чого робота проходить перевірку на плагіат. Робота, в якій виявлено ознаки академічного плагіату, фальсифікації або іншого виду порушення академічної доброчесності, не допускається до захисту і повертається здобувачу на виправлення та доопрацювання.

Попередня апробація результатів кваліфікаційних робіт може відбуватися у ході виробничої (педагогічної) практики здобувачів, шляхом участі/виступів її авторів на науково-практичних конференціях і семінарах, наукових секціях здобувачів традиційного щорічного Фестивалю науки у БДПУ, творчих конкурсах фахового спрямування.

До процедури попереднього захисту кваліфікаційної роботи на кафедрі результати наукового дослідження мають бути опубліковані здобувачем у вигляді тез доповідей науково-практичних конференцій та/або статей у вітчизняних (іноземних) періодичних наукових фахових виданнях, монографіях, методичних посібниках (чи розділах у них).

Після внесення необхідних змін за результатами передзахисту остаточний варіант кваліфікаційної роботи подають на перевірку науковому керівнику і рецензенту, які готують відповідні відгуки.

Відгук наукового керівника має містити характеристику роботи за всіма розділами: у ньому зазначають позитивні аспекти роботи, теоретичну обґрунтованість і практичну значущість одержаних результатів; рівень ерудиції, ступінь самостійності та оволодіння автором сучасними методами досліджень у галузі лінгвістики та методики навчання іноземних мов; вміння працювати з різними джерелами інформації, логічно, послідовно, аргументовано викладати основний матеріал, робити узагальнення і висновки; відповідність вимогам до підготовки робіт подібного типу та загальну рекомендацію до захисту.

У відгуку рецензента визначають актуальність обраної проблеми, новизну і методику дослідження, теоретичне і практичне значення роботи, аргументовано характеризують її позитивні сторони та дискусійні питання. До рецензування кваліфікаційних робіт залучають висококваліфікованих фахівців кафедри або з інших закладів вищої освіти та наукових установ, а також досвідчених учителів загальноосвітніх шкіл, гімназій і ліцеїв. Список рецензентів затверджують на засіданні кафедри. Здобувач повинен бути ознайомлений зі змістом відгуку та рецензії.

Кваліфікаційна робота має бути перевірена на плагіат випусковою кафедрою. Рекомендований рівень оригінальності тексту кваліфікаційної роботи при перевірці на плагіат – не нижче 51% (задовільний рівень), а понад 85% відповідає високому рівню оригінальності. Після захисту роботи її анотація і короткий зміст, оформлені згідно чинних вимог, оприлюднюються в Інституційному репозитарії БДПУ.

Безпосередньо до захисту кваліфікаційної роботи здобувач має підготувати такі документи: завдання на ВКР (за зразком, див. Додаток В), анотацію (за зразком, див. Додаток Д), відгук наукового керівника та зовнішню рецензію,

подання голові ДЕК (за зразком, див. Додаток Ж). За наявності до них додають також й ті матеріали, що підтверджують апробацію автором результатів дослідження (зокрема, наукові статті, тези доповідей з теми дослідження та ін.).

Допуск до прилюдного захисту ВКР перед державною екзаменаційною комісією надають засіданням випускової кафедри тим здобувачам, які не мають академічної заборгованості. Остаточна оформлена кваліфікаційна робота разом з підписами наукового керівника і рецензента та необхідними документами подається здобувачем на кафедру (до деканату) не пізніше ніж за місяць до захисту.

Рішення про захист кваліфікаційних робіт приймає декан факультету за поданням кафедри не пізніше ніж за 10 днів до початку державних іспитів. До захисту в ДЕК не допускають кваліфікаційної роботи, що містять принципові недоліки у прийнятих рішеннях, розрахунках, висновках та оформленні, за відсутності одного із зазначених вище звітних документів, а також ті, що не подані у зазначені кафедрою (вченою радою факультету) терміни.

Завданням Державної екзаменаційної комісії є встановлення рівня теоретичної підготовки випускника, його підготованості до професійної діяльності та прийняття рішення про можливість видачі диплома з присвоєнням відповідної кваліфікації.

Відкритий захист кваліфікаційної роботи проводять на засіданні ДЕК у присутності всіх її членів, наукового керівника, рецензента, інших викладачів і здобувачів. У зв'язку з цим на захист ВКР здобувач готує доповідь (10-15 хв.) у вигляді презентації у Power Point, яка повинна з достатньою повнотою розкривати основні положення роботи, зокрема:

- обґрунтування актуальності теми та доцільності її дослідження;
- мету, об'єкт, предмет і завдання дослідження;
- основні методи дослідження;
- узагальнюючі теоретичні і практичні результати дослідження;
- основні висновки та рекомендації.

Ілюстративний матеріал, як і тези доповіді, магістрант повинен узгодити заздалегідь з науковим керівником. Хоча доповідь, зазвичай, готують у письмовій формі, виступати слід вільно, не зачитуючи текст.

Після основної доповіді здобувач відповідає на запитання, що стосуються методологічного апарату, сутності й новизни дослідження, його теоретичної і практичної значущості. У дискусії можуть взяти участь голова і члени ДЕК, інші викладачі та здобувачі.

Під час захисту основну увагу звертають на рівень обізнаності автора у проблемі дослідження, повноту і логічність викладу матеріалу, володіння понятійним апаратом, аргументацію прийнятих рішень та вміння робити самостійні висновки. Після цього секретар ДЕК оголошує відгуки наукового керівника і рецензента.

Хід захисту фіксують у протоколі ДЕК. Підсумкову оцінку обговорюють на закритому засіданні ДЕК та оголошує її голова на відкритому засіданні у присутності всіх членів і здобувачів академічної групи.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Відповідно до положення «Про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ» під час захисту кваліфікаційної роботи магістранти мають продемонструвати:

- Спеціалізовані концептуальні знання у галузі філології та методики викладання іноземних мов, набуті у процесі навчання та квазіпрофесійної діяльності, які є основою фахової компетентності, логічності, критичності й оригінальності мислення, рівня культури і світогляду майбутнього педагога.
- Сформованість умінь провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності, що передбачає розв'язання актуальних і складних задач та проблем фахового спрямування з дотриманням принципів академічної доброчесності.
- Сформованість умінь і навичок професійної комунікації, що передбачає зрозуміле і недвозначне донесення знань, власних пояснень і висновків до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; використання іноземних мов у професійній діяльності.
- Володіння компетенціями автономності та відповідальності, що передбачає критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності, рівень особистого ставлення до справи, усвідомлення відповідальності за розвиток професійного знання і практик, здатність до подальшого навчання і професійного самовдосконалення.

Оцінювання результатів підготовки і захисту кваліфікаційної роботи проводять за університетською шкалою:

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного захисту)
1-34	F (відсутність можливості повторного захисту)

Критерії комплексного оцінювання кваліфікаційної роботи: 90-100 балів виставляють за дотримання таких умов:

- відповідність змісту роботи обраній темі;
- обґрунтованість актуальності теми дослідження;
- належне оформлення методологічного апарату дослідження;
- наявність самостійного аналізу літературних джерел у теоретичній частині роботи; коректна систематизація та узагальнення результатів наукових пошуків за темою дослідження;

- змістовна відповідність теоретичної і практичної частин роботи;
- виконання завдань практичної частини роботи, адекватність застосованих методів і методик дослідження;
- наявність самостійних навчально-методичних розробок;
- чітке формулювання відповідно до поставлених завдань аргументованих висновків роботи;
- відповідність оформлення роботи чинним вимогам;
- позитивна оцінка наукового керівника і рецензента;
- аргументований захист здобувачем результатів досліджень; повнота, логічність і чіткість відповідей на поставлені питання, вміння вести наукову дискусію, володіння понятійним апаратом і «мовою» науки.

65-89 балів виставляють з урахуванням попередніх критеріїв та наявності незначних недоліків у вирішенні теоретичних і практичних завдань кваліфікаційної роботи та її технічному оформленні, допущенні здобувачем незначної кількості помилок у ході дискусії, які він самостійно виправляє; окремих зауважень, висловлених головою і членами ДЕК стосовно доповіді та відповідей здобувача під час її захисту.

50-64 балів виставляють з урахуванням попередніх критеріїв та наявності суттєвих зауважень до теоретичної і практичної частин, технічного й орфографічного оформлення роботи, допущенні здобувачем помилок у ході дискусії, які він виправляє зі сторонньою допомогою; окремих зауважень голови і членів ДЕК стосовно доповіді та відповідей здобувача під час її захисту.

1-49 балів виставляють з урахуванням попередніх критеріїв та виявленні невідповідності кваліфікаційної роботи її основним вимогам (теоретичний рівень і характер виконання практичної частини, дотримання стандартів технічного та орфографічного оформлення), невмінні здобувача самостійно захищати основні положення дослідження.

4. ПОРЯДОК ОПРИЛЮДНЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оприлюднення кваліфікаційної роботи здійснюється у два етапи – до захисту та після захисту, – кожен з яких регулюється окремими нормативними вимогами та має власний обсяг матеріалів, що підлягають розкриттю.

4.1. Оприлюднення до захисту

Відповідно до частини 7 статті 8 Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX, тексти кваліфікаційних робіт, прийнятих до захисту у закладі вищої освіти, підлягають обов'язковому оприлюдненню ще до їх захисту. Ця вимога передбачає:

- Повний текст кваліфікаційної роботи підписується кваліфікованим електронним підписом (КЕП) автора.
- Підписаний КЕП текст роботи оприлюднюється у машинозчитувальному форматі (PDF з текстовим шаром, придатний для автоматизованого пошуку та перевірки).
- Оприлюднення відбувається на постійній основі, з наданням вільного доступу без проходження автентифікації.
- Розміщення здійснюється відповідно до положення про Національний репозитарій академічних текстів, затвердженого Кабінетом Міністрів України.
- Оприлюднення до захисту виконується лише щодо роботи, яка вже допущена випусковою кафедрою до захисту (тобто пройшла перевірку на плагіат, отримала відгук наукового керівника та рецензію) – а не будь-якого проміжного (чорнового) варіанта тексту.

Порядок дій здобувача та випускової кафедри на цьому етапі:

- Здобувач подає на випускову кафедру остаточно оформлений текст роботи не пізніше ніж за місяць до дня захисту (див. п. 7.7 Положення про кваліфікаційну роботу здобувачів вищої освіти БДПУ).
- Після проходження перевірки на академічний плагіат (рекомендований рівень оригінальності – не нижче 51%, а понад 85% відповідає високому рівню) та отримання позитивного висновку (відгуку) наукового керівника й рецензії робота вважається допущеною до захисту.
- Здобувач підписує електронну версію повного тексту роботи кваліфікованим електронним підписом.
- Підписаний текст передається відповідальній особі (визначеній випусковою кафедрою/навчальним відділом) для розміщення у Національному репозитарії академічних текстів у машинозчитувальному форматі з вільним доступом без автентифікації – до дати захисту.
- Факт оприлюднення тексту роботи в репозитарії до захисту є однією з передумов допуску до прилюдного захисту перед державною екзаменаційною комісією.

4.2. Оприлюднення після захисту

Після успішного захисту кваліфікаційна робота підлягає подальшому оприлюдненню відповідно до Положення про кваліфікаційну роботу здобувачів вищої освіти БДПУ (пп. 3.3, 12.1–12.2) та цих методичних рекомендацій:

- У репозитарії БДПУ (на офіційному сайті/в Інституційному репозитарії) розміщуються: зміст роботи, вступ, загальні висновки та список

використаних джерел, а також анотація і короткий зміст роботи, оформлені згідно з чинними вимогами.

- Електронна версія кваліфікаційної роботи у форматі PDF та супровідні документи (рецензія, відгук наукового керівника тощо), що пройшли процедуру захисту, зберігаються на випусковій кафедрі.
- Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснюється з урахуванням вимог чинного законодавства щодо захисту такої інформації.
- Відповідальність за оприлюднення й зберігання кваліфікаційних робіт після захисту покладається на завідувача випускової кафедри.

4.3. Співвідношення двох етапів оприлюднення

Слід розрізнити обсяг матеріалів, що підлягають розкриттю на кожному етапі:

- До захисту в Національній репозитарії академічних текстів оприлюднюється повний текст роботи, підписаний КЕП, – це вимога Закону України «Про академічну доброчесність», яка діє незалежно від внутрішніх положень університету і не може бути звужена внутрішнім актом.
- Після захисту в репозитарії БДПУ оприлюднюються лише окремі елементи роботи (зміст, вступ, висновки, список джерел, анотація) – це вимога Положення про кваліфікаційну роботу здобувачів вищої освіти БДПУ.
- Обидва етапи є обов'язковими та не замінюють один одного: оприлюднення повного тексту до захисту не звільняє від подальшого розміщення визначених елементів роботи в репозитарії БДПУ після захисту.

4. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бойко Ю. П., Тарасова О. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Хмельницький: ХНУ, 2023. 138 с.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків: Право, 2023. 488 с.
3. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Система стандартів з інформації бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1—2003, IDT). URL: https://ftfsite.ru/wp-content/files/Library_Standart.pdf (дата звернення: 02.02.2025).
4. Закон України «Про вищу освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 12.01.2025).
5. Закон України «Про освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 12.01.2025).
6. Комар Т.В., Василенко О.М. Науково-організаційна діяльність дослідника: навч. посібник. Хмельницький: ХНУ, 2023. 118 с.
7. Магістерська (кваліфікаційна) робота : методичні рекомендації / уклад. : Ніна Головіна, Галина Мирончук, Володимир Галян, Григорій Кобель. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 36 с.
8. Положення «Про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті» (наказ №29 від 31.08.2026, рішення вченої ради БДПУ від 24.08.2026 №1/2.2). URL : <http://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/> (дата звернення: 19.09.2026).
9. Положення «Про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти в БДПУ» (2025 р.). URL : <https://surl.li/hoywrq> (дата звернення: 12.04.2025).
10. Положення «Про академічну доброчесність та систему запобігання академічному плагіату в БДПУ» (об'єднує колишні окремі положення про академічну доброчесність та про запобігання академічному плагіату; наказ №29 від 31.08.2026, рішення вченої ради університету від 24.08.2026 №1/2.3). URL : <http://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/> (дата звернення: 19.09.2026).
11. Положення «Про кваліфікаційну роботу здобувачів вищої освіти у БДПУ» (рішення вченої ради БДПУ від 10.09.2026 №3/2.3). URL : <http://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/> .

Інформаційні ресурси:

- Сайт Міністерства науки і освіти України. *URL: <https://mon.gov.ua>*
- Сайт НАН України. *URL: <https://www.nas.gov.ua>.*
- Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.
URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
- Електронний каталог Бердянського державного педагогічного університету. *URL: <https://library.bdpu.org/e-katalog>.*

Додаток Б. Зразок оформлення змісту та основних елементів вступної частини кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПІД ЧАС ЗАСВОЄННЯ ЛЕКСИЧНОГО ДІАПАЗОНУ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ	8
1.1. Категорія «культурна компетентність» в науковій літературі	8
1.2. Лексичний діапазон англійської мови	14
1.3. Лінгводидактичні засади розвитку культурної компетентності учнів профільної школи	20
Висновки до першого розділу	32
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ	34
2.1. Аналіз чинних навчальних програм і підручників у контексті досліджуваної проблеми	34
2.2. Методичні рекомендації щодо розвитку культурної компетентності старшокласників під час засвоєння лексичних одиниць на уроках англійської мови в профільній школі	42
2.3. Система роботи над розвитком культурної компетентності учнів профільної школи	45
Висновки до другого розділу	76
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	81

Додаток В. Перелік основних елементів вступної частини кваліфікаційної роботи

ВСТУП

Актуальність теми.

Об'єкт дослідження.

Предмет дослідження.

Мета дослідження.

Завдання дослідження (3-5 позицій).

Методи дослідження.

Теоретичне і практичне значення роботи полягає у ...

Апробація результатів роботи (за наявності).

Публікації.

Структура роботи

.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

1. Тема роботи: «Назва»

Керівник роботи: Олег Миколайович Руденко, к. філол. н., доцент _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від «___» листопада 202__ року № ____.

2. Строк подання здобувачем роботи:

10.12.202__ р.

3. Вихідні дані до роботи:

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

- обґрунтувати актуальність, педагогічну доцільність і ступінь розробки проблеми дослідження

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
(за необхідністю):

6. Консультанти розділів роботи (якщо передбачені):

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата завдання видав	Підпис, дата завдання прийняв

7. Дата видачі завдання:

15.02.202__ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Формулювання теми кваліфікаційної роботи, підготовка вступу, складання плану роботи.	лютий – березень 202__ р.	
2	Аналіз літературних джерел за темою дослідження, уточнення базових понять дослідження. Підготовка підрозділів 1.1 – 1.2.	березень – травень 202__ р.	
3	Підготовка підрозділу 1.3 та висновків розділу 1 кваліфікаційної роботи.	червень 202__ р.	
4	Підготовка підрозділів 2.1 – 2.4 кваліфікаційної роботи та висновків 2 розділу.	травень – жовтень 202__ р.	
5	Оформлення підсумкового варіанту кваліфікаційної роботи відповідно до чинних вимог.	10.12.202__ р.	

Здобувач вищої освіти:

_____ Тарас ШЕВЧЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи:

_____ Олег РУДЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Додаток Г. Зразок оформлення списку використаних джерел

(за ДСТУ 8302:2015)

Законодавчі та нормативні документи

Конституція України: станом на 1 вересня 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.

Національна доктрина розвитку освіти: затверджена Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347. Освіта. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2–4.

Закон України «Про освіту»: чинне законодавство станом на 05 червня 2018 року: офіц. текст. Київ: Алерта, 2018. 120 с.

Книги

Однотомні видання

Один автор

Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті – 1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.

Момот Т. Л. Пальчиками граємо – мову розвиваємо: бібліотека логопеда-практика. Тернопіль: Навч. книга Богдан, 2018. 24 с.: іл.

Два і більше авторів

Кравченко Г. Ю., Сіліна Г. О. Інклюзивна освіта в ДНЗ. Харків: Ранок, 2018. 176 с. (Серія «Сучасна дошкільна освіта»). 1 електрон. опт. диск.

Дмитренко К. А., Коновалова М. В., Семиволос О. П., Бекетова С. В. Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиваємо ключові компетентності: метод. посібник. Харків: ВГ «Основа», 2018. 119, [1] с.: табл., схеми, рис. (Серія «Нові формати освіти»).

Без автора

Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: у 2 т.: кол. монографія. Київ, 2012. 436 с.

Цивільний захист у ДНЗ / упоряд. Л. А. Швайка. Харків: Вид. група «Основа», 2018. 159, [1] с.: іл. (Серія «ДНЗ. Керівнику»).

Збірники

Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.

Волинь – край козацький: наук. зб.: матеріали наук.-практ. конф. з пед. краєзнавства (м. Луцьк – смт Торчин – смт Рокині, 25 жовтня 2018 р.) / ред. кол.: Г. Бондаренко, О. Дем'янюк, П. Олешко. Луцьк: ВППО, 2018. 152 с.

Матеріали конференцій, з'їздів, тези доповідей

Предметна компетентність із фізики учня Нової української школи. Неперервна освіта в модусах минулого, теперішнього, майбутнього: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Луцьк, 24–26 травня) / уклад. В. О. Савош. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 236 с.

Збірник матеріалів обласної науково-практичної конференції «Педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського в освітньому просторі Волині» – до 100-річчя від дня народження / упоряд. А. М. Луцюк. Луцьк: ВППО, 2018. 172 с.

Багатотомні видання

Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наук. думка, 2013. Т. 10. 784 с.

Каталоги

Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2008 року. Київ: Академперіодика, 2009. 444 с.

Автореферати дисертацій

Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.

Дисертації

Дикий О. Ю. Методика навчання військово-прикладного семиборства старшокласників у позаурочній діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я). Луцьк, 2018. 232 с.

Стандарти

ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.

ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с.

Рецензії

Касьянов Г. Глобальна еволюція людства: культурно-цивілізаційний вимір. Вісн. Книжк. палати. 2001. № 12. С. 14–15. Рец. на кн.: Шейко В. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX – початок XX ст.): монографія: у 2 т. Харків, 2001. Т. 1. 520 с.; т. 2. 400 с.

Частина видання

Стаття із журналу, збірника, розділ книги

Луцюк А. М. Новаторська педагогіка В. О. Сухомлинського і Нова українська школа: дослідницька робота вчителя. Пед. пошук. 2018. № 3 (99). С. 20–23.

Остапйовська Т. П., Остапйовський І. Є. Розвиток самоменеджменту у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського. Наук. вісн. СХУ ім. Л. Українки. Сер. Пед. науки. 2018. № 2. С. 18–24.

Єндрущук С. М., Никитюк Л. М., Муляр О. П. Підвищення фахового рівня вчителів початкових класів області в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа». Пед. пошук. 2018. № 4. С. 38–48.

Незалежно від кількості авторів у позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури)

Яцків Я. С., Радченко А. І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні. Вісн. НАН України. 2012. № 6. С. 62–67.

Назарчук З. Т. Дифракция Е-поляризованных электромагнитных волн на цилиндрическом экране с сечением в виде ломаной кривой. Волны и дифракция. Тбилиси, 1985. Кн. 1. С. 507–511.

Електронні ресурси віддаленого доступу

Опис ресурсу загалом

Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL: <http://www.nas.gov.ua/publications> (дата звернення: 19.03.2014).

Опис частини електронного ресурсу в позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури)

Кот Н. Він учнів вчив у фізиці літати... Пед. роздуми: електронна газ. 2018. № 39. С. 3–4. URL: <http://vipro.org.ua/newspaper.php?id=51>.

II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформатики (м. Луцьк) 2018–2019 н. р. URL: http://nvk26.lutsk.ua/cgi-bin/newclient?contest_id=68.

Додаток Д. Порядок оформлення анотації роботи

З метою систематизації, збереження та вільного доступу до результатів науково-дослідних робіт здобувачів до Інституційного репозитарію Бердянського державного педагогічного університету обов'язково вносять електронний варіант кваліфікаційної роботи та її анотацію. Остання обсягом біля 1000 знаків (без пробілів) повинна містити стислу інформацію про обсяг і зміст роботи у такій послідовності:

- ПІБ автора;
- академічна група факультету, спеціальність підготовки;
- тема роботи;
- структура роботи: кількість сторінок, рисунків, таблиць, додатків, літературних джерел згідно з переліком посилань;
- теоретична і практична значущість одержаних результатів (2-3 речення);
- перелік 5-8 ключових слів (словосполучень), що є найістотнішими для розкриття сутності роботи, друкуються великими літерами у називному відмінку в рядок через коми;
- ПІБ наукового керівника і рецензента.

Анотацію необхідно підготувати на окремому аркуші українською та англійською мовами.

Додаток Ж. Зразок оформлення подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОДАННЯ ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Направляється здобувач вищої освіти _____ до захисту кваліфікаційної роботи за спеціальністю «А4.021 Середня освіта. Мова та зарубіжна література (англійська)» на тему:

Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Декан факультету:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на соціально-гуманітарному факультеті з 20__ р. до 20__ р. повністю виконав(-ла) навчальний план за спеціальністю з таким розподілом оцінок за:

національною шкалою: відмінно _____ %, добре _____ %, задовільно _____ %;

шкалою ECTS: A _____ %; B _____ %; C _____ %; D _____ %; E _____ %.

Секретар факультету:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти _____ самостійно виконав(-ла) усі поставлені в роботі завдання, пов'язані з

У процесі роботи здобувач виявив(-ла)

Кваліфікаційна робота є цілісним самостійним науковим дослідженням, що відповідає чинним вимогам до підготовки робіт подібного типу, заслуговує на високу оцінку, а її автор – присвоєння освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю А4.021 Середня освіта. Мова та зарубіжна література (англійська).

Керівник роботи:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ р.

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційну роботу розглянуто. Здобувача вищої освіти _____ допущено до захисту даної роботи в екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри фізики, математики та методики навчання:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ р.

Додаток 3. Орієнтовний перелік тем кваліфікаційної роботи.

1. Розвиток усного мовлення учнів профільної школи засобами мультимодальних текстів.
2. Цифровий сторітелінг як засіб розвитку усного мовлення учнів профільної школи на уроках англійської мови.
3. Застосування 3D-згенерованих зображень для розвитку спонтанного мовлення учнів профільної школи.
4. Технологія доповненої реальності як засіб розвитку комунікативної компетентності учнів профільної школи на уроках англійської мови.
5. Створення мемів як засіб розвитку комунікативної компетентності учнів профільної школи на уроках англійської мови.
6. Використання творів образотворчого мистецтва для розвитку спонтанного мовлення учнів профільної школи.
7. Регіональні акценти англійської мови як засіб розвитку аудитивних та усномовленнєвих умінь учнів профільної школи.
8. Технологія утіленого навчання як засіб розвитку усного мовлення учнів профільної школи.
9. Використання цифрових технологій для розвитку вмінь англомовного аудіювання учнів профільної школи ЗЗСО в умовах персоналізованого навчання.
10. Технологія проєктного навчання як засіб формування англомовної комунікативної компетентності учнів профільної школи ЗЗСО.
11. Технологія подкастингу як засіб формування вимовної (фонетичної) компетентності учнів профільної школи на уроках англійської мови.
12. Ведення освітнього відеоблогу (влогу) як засіб розвитку вмінь монологічного мовлення учнів профільної школи на уроках англійської мови.
13. Використання чат-ботів на основі штучного інтелекту як засіб розвитку вмінь діалогічного мовлення учнів профільної школи в умовах індивідуалізованого навчання.
14. Технологія віртуальної реальності (VR) як засіб формування ситуативної комунікативної компетентності учнів профільної школи на уроках англійської мови.
15. Технологія навчальних дебатів як засіб розвитку аргументативного мовлення учнів профільної школи на уроках англійської мови.
16. Використання англомовного пісенного матеріалу як засіб формування фонетичної та лексичної компетентності учнів профільної школи.
17. Драматизація як засіб розвитку діалогічного мовлення учнів профільної школи на уроках англійської мови.
18. Сторітелінг як засіб розвитку вмінь англомовного діалогічного мовлення учнів профільної школи ЗЗСО.
19. Використання автентичних відеоматеріалів для розвитку вмінь англомовного усного мовлення учнів профільної школи ЗЗСО.
20. Формування комунікативної компетентності учнів профільної школи на уроках англійської мови з використанням проєктної технології в 10-12 класах ЗЗСО.

21. Аналіз англомовних медіатекстів як засіб розвитку вмінь критичного читання учнів профільної школи ЗЗСО.
22. Використання інтерактивних цифрових платформ для розвитку вмінь англомовного читання учнів профільної школи ЗЗСО в умовах індивідуалізованого навчання.
23. Розвиток навичок читання англійською мовою учнів профільної школи ЗЗСО на основі роботи з автентичними текстами, спрямованої на формування вмінь визначати головну думку, знаходити необхідну інформацію та здійснювати критичне читання.
24. Штучний інтелект як інструмент вдосконалення навичок англійського читання учнів профільної школи.
25. Технологія екстенсивного читання автентичної художньої літератури як засіб формування читацької компетентності учнів профільної школи.
26. Використання цифрових ресурсів на основі штучного інтелекту для розвитку вмінь англомовного писемного мовлення учнів профільної школи ЗЗСО в умовах індивідуалізованого навчання.
27. Створення цифрових коміксів як засіб розвитку креативного писемного мовлення учнів профільної школи на уроках англійської мови.
28. Технологія цифрового портфоліо як засіб формування вмінь самооцінювання навчальних досягнень учнів профільної школи з англійської мови.
29. Використання субтитрування автентичних відеоматеріалів як засіб розвитку навичок перекладу та критичного мислення учнів профільної школи на уроках англійської мови.
30. Штучний інтелект як інструмент вдосконалення навичок англійського письма учнів профільної школи.
31. Технологія рефлексивного навчального журналювання як засіб розвитку писемного мовлення учнів профільної школи.
32. Методика застосування гейміфікації у формуванні лексичної компетентності учнів профільної школи на уроках англійської мови.
33. Формування лексичних навичок на уроках англійської мови з використанням mind-map technology в 10-12 класах ЗЗСО.
34. Розвиток навичок вживання фразових дієслів на уроках англійської мови засобами інтерактивних вправ у 10-12 класах ЗЗСО.
35. Розвиток навичок вживання ідіоматичних виразів на уроках англійської мови засобами інфографіки у 10-12 класах ЗЗСО.
36. Методика розробки та застосування тестового контролю лексичних навичок учнів профільної школи на уроках англійської мови.
37. Розвиток лексичної компетентності учнів профільної школи у процесі вивчення англійської мови засобами опрацювання тематичної, академічної та фразеологічної лексики, словотвору й колокацій.
38. Штучний інтелект як інструмент формування лексичної компетенції з англійської мови учнів 10-12 класів.
39. Використання мобільних застосунків з інтервальним повторенням для формування лексичної компетентності та розвитку навчальної автономії учнів профільної школи.

40. Методика формування лексичної компетентності учнів профільної школи на матеріалі англійських неологізмів.
 41. Структурні та семантичні особливості англійських фразеологізмів на позначення рис характеру та методика їх вивчення в закладах загальної середньої освіти.
 42. Технології доповненої реальності як засіб формування англомовної лексичної компетентності учнів профільної школи ЗЗСО.
- Граматична компетентність
43. Використання технологій доповненої реальності для формування англомовної граматичної компетентності учнів профільної школи ЗЗСО в умовах персоналізованого навчання.
 44. Технологія перевернутого навчання як засіб формування англомовної граматичної компетентності учнів профільної школи ЗЗСО.
 45. Формування граматичної компетентності учнів профільної школи засобами різнорівневих тестових завдань на уроках англійської мови.
 46. Штучний інтелект у викладанні і вивченні граматики англійської мови учнів 10-12 класів.
 47. Корпусний підхід як засіб формування граматичної компетентності учнів профільної школи на уроках англійської мови.
 48. Методика формування граматичної компетентності учнів профільної школи на основі вивчення структурних, семантичних та прагматичних особливостей парцельованих речень на уроках англійської мови.
 49. Методика формування граматичної компетентності учнів профільної школи на основі вивчення складносурядних речень з причиновими відношеннями на уроках англійської мови.
 50. Методика формування граматичної компетентності учнів профільної школи на основі вивчення умовного способу в англійській мові.
 51. Методика формування граматичної компетентності учнів профільної школи на основі вивчення англійських дієслівних форм групи завершеного часу.
 52. Методика формування граматичної компетентності учнів профільної школи на основі вивчення структурних, семантичних та прагматичних особливостей приєднувальних конструкцій на уроках англійської мови.
- Соціокультурна, міжкультурна та соціально-емоційна компетентності; індивідуалізація навчання
53. Соціально-емоційне навчання як засіб зниження мовленнєвої тривожності учнів профільної школи на уроках англійської мови.
 54. Формування соціокультурної компетентності учнів на уроках англійської мови засобами лінгвокраїнознавчих матеріалів у 10-12 класах ЗЗСО.
 55. Інтерактивні методи навчання як засіб розвитку навичок усного академічного спілкування англійською мовою при підготовці вчителів ЗЗСО.
 56. Диференційований та інклюзивний підхід до навчання англійської мови учнів профільної школи ЗЗСО: адаптація навчальних завдань відповідно до їхніх індивідуальних потреб і навчальних можливостей.
 57. Формування міжкультурної компетентності учнів профільної школи засобами автентичної художньої літератури на уроках англійської мови.

58. Соціально-емоційне навчання як засіб формування соціально-емоційної компетентності учнів профільної школи ЗЗСО на уроках англійської мови.
Цифрові технології та штучний інтелект у мовній освіті
59. Використання технологій штучного інтелекту в автоматизації перевірки завдань учнів профільної школи.
60. Роль метаграфемних маркерів у формуванні вмінь письмової цифрової комунікації учнів профільної школи на уроках англійської мови.
61. Розвиток навичок використання візуальних засобів дискурсивного впливу в цифровій комунікації учнів 10-12 класів.
62. Методика використання мем-аналізу для розвитку навичок аргументації та протидії дезінформації в учнів профільної школи на уроках англійської мови.
63. Емодзі як модальні маркери у цифровій комунікації і навички їх використання в іншомовній комунікації учнів 10-12 класів.
Методика викладання зарубіжної літератури
64. Рецепція України в сучасній зарубіжній літературі: методичні аспекти вивчення в НУШ.
65. Формування медіаграмотності через актуалізацію фонових знань на уроках зарубіжної літератури.
66. Цифровий простір (театральні онлайн-студії, літературні подкасти) у системі позакласної роботи зі світової літератури.
67. Технологія проблемного навчання та кейс-метод на уроках зарубіжної літератури як стимул критичного мислення.
68. Теоретико-літературні поняття як інструменти інтерпретації художнього твору учнями.
69. Формування емоційного інтелекту та емпатії засобами естетичного виховання на уроках зарубіжної літератури в НУШ.
70. Архетипний та міфопоетичний підходи до вивчення біблійних і християнських образів на уроках зарубіжної літератури.
71. Формування європейської ідентичності та національної самосвідомості учнів профільної школи через історичний дискурс зарубіжної літератури.
72. Інтерактивний візуальний контент і сторітеллінг у форматі мультимедійних проєктів на уроках зарубіжної літератури: методичний аспект.
73. Гейміфікація та імерсивні технології (VR/AR) як інструмент занурення в історико-культурний контекст художнього твору на уроках зарубіжної літератури.
74. Методика застосування технології групової діяльності під час вивчення роману Джона Бойна «Хлопчик у смугастій піжамі» в школі.
75. Використання ігрових та гейміфікованих прийомів аналізу тексту під час опрацювання повісті Анни Гавальди «35 кіло надії» на уроках зарубіжної літератури.
76. Розвиток навичок критичного аналізу медіатекстів та екранних адаптацій під час опрацювання повісті «Кораліна» Ніла Геймана у 7 класі.
77. Методика застосування медіаосвітніх технологій під час вивчення роману Корнелії Функе «Чорнильне серце».

78. Методичні засади організації проблемно-пошукової діяльності учнів під час опрацювання щоденникової прози (на матеріалі роману Сью Таунсенд «Таємний щоденник Адріана Моула»).
79. Розвиток критичного мислення та емпатії учнів у процесі дослідження постмодерністської прози (на прикладі роману Дж. С. Фоера «Страшенно голосно і неймовірно близько»).
80. Формування цілісного образно-логічного сприйняття художнього тексту засобами біоадекватного навчання (на матеріалі роману Маркуса Зузака «Крадійка книжок»).
81. Компаративний аналіз як метод вивчення зарубіжної літератури у профільній школі — методичні прийоми зіставлення творів різних національних літератур.
82. Використання інтерактивних технологій (квести, гейміфікація) на уроках зарубіжної літератури в умовах змішаного навчання.
83. Методика вивчення антиутопії у шкільному курсі зарубіжної літератури (Оруелл, Хакслі, Бредбері).
84. Виховний потенціал зарубіжної літератури у формуванні громадянської ідентичності учнів (на матеріалі творів про війну й тоталітаризм).
85. Особливості вивчення постмодерністської прози в шкільному курсі зарубіжної літератури: методичні підходи та труднощі рецепції.
86. Формування читацької компетентності учнів засобами аналізу художнього тексту (на прикладі творів XX–XXI ст.).
87. Проблема адаптації навчального матеріалу з зарубіжної літератури в умовах дистанційного та змішаного навчання.
88. Використання медіаосвітніх технологій (екранізації, подкасти, буктрейлери) у формуванні інтерпретаційних умінь учнів.
89. Методика компаративного вивчення зарубіжної та української літератур у контексті міжкультурної комунікації.
90. Розвиток критичного мислення учнів на уроках зарубіжної літератури через дискусійні методи навчання.

Укладачі:

Школа Ірина Вікторівна, кандидатка філологічних наук, доцентка, завідувачка кафедри іноземних мов і методики викладання БДПУ;

Дуброва Оксана Володимирівна, кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри іноземних мов і методики викладання БДПУ.

**Методичні рекомендації до підготовки та захисту
кваліфікаційних робіт**

для здобувачів вищої освіти спеціальності

A4.021 Середня освіта. Мова та зарубіжна література (англійська)

Друкується в авторській редакції